

หัวข้อวิจัย	การออกแบบหลักสูตรอบรมการจัดกิจกรรมศิลปะที่ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น สาขาทัศนศิลป์ จังหวัดสุพรรณบุรี
ผู้ดำเนินการวิจัย	รองศาสตราจารย์ ดร.เนื่ออ่อน ขรรค์ทองเขียว อาจารย์ธนา วีระเดชะ
หน่วยงาน	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ปี พ.ศ.	2562

งานวิจัยเรื่อง การออกแบบหลักสูตรอบรมการจัดกิจกรรมศิลปะที่ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น สาขาทัศนศิลป์ จังหวัดสุพรรณบุรี มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาความต้องการหลักสูตรอบรมการจัดกิจกรรมศิลปะที่ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขาทัศนศิลป์ ของครูผู้สอนศิลปะ ระดับประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี 2) ศึกษาพื้นฐานแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น สาขาทัศนศิลป์ จังหวัดสุพรรณบุรี 3) ออกแบบหลักสูตรอบรมการจัดกิจกรรมศิลปะที่ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น สาขาทัศนศิลป์ ให้กับครูระดับประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี มีวิธีดำเนินการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การศึกษาความต้องการ ขั้นที่ 2 การสร้างหลักสูตรการฝึกอบรม ขั้นที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร และขั้นที่ 4 การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์เชิงลึก 6 คน ผู้เชี่ยวชาญตรวจหลักสูตร 4 คน ครูศิลปะที่ใช้ศึกษาความต้องการ 170 คน ครูศิลปะทดลองใช้หลักสูตร 35 คน รูปแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียววัดก่อนหลัง (One group pretest-posttest design) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการ แบบสัมภาษณ์แนวทางการออกแบบหลักสูตร แบบประเมินหลักสูตร แบบทดสอบก่อนและหลังการอบรมฯ แบบประเมินผลการฝึกปฏิบัติการออกแบบกิจกรรม แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการเข้าร่วมอบรม และแบบสอบถามการติดตามผลการใช้หลักสูตร สิ่งที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่า t- test ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาความต้องการหลักสูตรอบรมการจัดกิจกรรมศิลปะที่ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขาทัศนศิลป์ ของครูผู้สอนศิลปะ ระดับประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าเนื้อหาที่ต้องการ 3 อันดับแรก คือ วิธีการออกแบบกิจกรรมทางศิลปะ สาขาทัศนศิลป์ระดับประถมศึกษา ที่ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) กิจกรรมประกอบการจัดอบรมฯ ที่ครูต้องการมากที่สุดอันดับแรก คือ ทักษะศึกษา ระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนศิลปะศึกษาและด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าเกณฑ์การคัดเลือกเนื้อหาภูมิปัญญาท้องถิ่น สาขาทัศนศิลป์ จังหวัดสุพรรณบุรี ควรพิจารณาจากการเป็นจุดเด่นของพื้นที่นั้น ๆ ว่ามีองค์ความรู้ที่แตกต่างจากพื้นที่อื่น มีประวัติศาสตร์ที่สืบทอดมาหลายชั่วอายุคน เป็นส่วนหนึ่งของประเพณีและวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาในชุมชน ผลการศึกษาและคัดเลือกพื้นฐานภูมิปัญญาไทย

สาขาทัศนศิลป์ เพื่อใช้เป็นเนื้อหาประกอบการอบรมฯ จำนวน 12 แห่ง ได้แก่ 1) วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ อำเภอมือง 2) วัดพระรูป อำเภอมือง 3) วัดป่าเลไลยก์ อำเภอมือง 4) วัดประตูลำธาร อำเภอมือง 5) วัดหนองพุทธรังษิร อำเภอมือง 6) เมืองโบราณอู่ทอง 7) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อู่ทอง 8) วัดเขาคีรีสลัก อำเภอมือง 9) แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร อำเภอนองหญ้าไซ 10) อนุสรณ์สถานดอนเจดีย์ อำเภอดอนเจดีย์ 11) วัดจรรย์ อำเภอศรีประจันต์ และ 12) วัดเดิมบาง อำเภอดเดิมบางนางบวช

2. ผลการออกแบบหลักสูตรอบรมการจัดกิจกรรมศิลปะที่ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น สาขาทัศนศิลป์ ให้กับครูระดับประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี มีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดประสงค์ของหลักสูตรการฝึกอบรม 3) โครงสร้างของหลักสูตรและหน่วยการเรียนรู้ 4) กิจกรรมและวิธีการฝึกอบรม 5) สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ประกอบการฝึกอบรม และ 6) เครื่องมือการวัดและการประเมินผลการฝึกอบรม

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรอบรมฯ มีผู้เข้าอบรม 35 คน ใช้เวลาจัดกิจกรรมอบรม 3 วัน ประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรด้วย 1) แบบทดสอบก่อนและหลังการอบรม เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) ผลการฝึกปฏิบัติการออกแบบแผนการจัดกิจกรรมศิลปะที่ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น สาขาทัศนศิลป์ จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าผู้เข้ารับการอบรมผ่านการฝึกปฏิบัติ 35 คน คิดเป็นร้อยละ 100 3) ผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการเข้าร่วมอบรมหลักสูตรฯ พบว่าผู้เข้ารับการอบรมมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรการฝึกอบรมในภาพรวมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่าความคิดเห็นระดับมากที่สุด คือ วิทยากรมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวกับการอบรม ($\bar{X} = 4.89$)

Research Title	Design training courses for art activities based on local wisdom, visual arts in Suphanburi province
Researcher	Nuaon Khrouthongkhieo, Ph.D., Assoc. Prof. Kana Veeradecha
Organization	Faculty of Humanities and Social Sciences Suan Dusit University
Year	2019

Design training courses for art activities based on local wisdom, visual arts in Suphanburi province have research objectives for 1) to study the need for training courses for art activities based on local wisdom, visual arts in Suphanburi province of elementary school teachers 2) to study the basic sources of Thai local wisdom, visual arts Suphanburi province 3) to design a training course for art activities that promote local wisdom, visual arts of teachers primary school Suphanburi province. The research method was divided into 4 development stages, stage one study the needs of art's teaches, stage two design training courses, stage three try out a training course and stage four evaluate and assess including adjust. Sample groups consisted of 6 experts in in-depth interview, 4 experts in course evaluation, and 170 teachers in used to study needs, 35 teachers to try out the design training courses. The research design was experimental one group pretest-posttest design. The instruments included questionnaire for needs, interview for design guidelines training course, pretest and posttest, evaluation form for activity design practice, questionnaire for opinions on participation in training and curriculum follow-up questionnaire. The statistics used in the research were percentage, mean core, standard deviation and t-test. The result of research were summarized as follows:

1. The results of the study the need for training courses for art activities that promote local wisdom, visual arts of teachers primary school, Suphanburi province found that the most desired content was the design methods for art activities primary visual arts that apply local wisdom, the highest level ($\bar{X} = 4.51$) 2), activities for training was the field trips, high level ($\bar{X} = 4.29$). The result from interviews with experts in art education and local wisdom, Suphanburi province found that the content selection criteria of local wisdom visual arts, Suphanburi province should

consider from being a highlight of that area, the knowledge that is different from other areas. There is a history that has inherited many generations. There is part of the tradition and culture inherited in the community. The study and selection of Thai wisdom visual arts to be used in the contents for training in 12 locations, including 1) Wat Phra Sri Rattana Mahathat Temple, Muang District 2), Wat Phra Rup Temple, Mueang District 3) Wat Pa Lelai Temple, Muang District 4), Wat Pratusarn Temple, Muang District 5), Wat Khno-phutthangkung, Muang District 6) U Thong Ancient City 7) U Thong National Museum 8) Wat Khao Dee Salak Temple, U Thong District 9) Nong Rachawat Archaeological Site Nong Ya Sai District 10) Don Chedi Memorial, Don Chedi District 11) Wat Chan, Sri Prachan District, and 12) Wat Doem Bang, Doem Bang Nang Buat District.

2. The results of the training course design for art activities that promote local wisdom, visual arts for teachers primary school, Suphanburi province are the following elements 1) Principles and reasons 2) Training course objectives 3) Program structure and training units 4) Training activities and methods 5) Materials and training materials 6) Measurement and evaluation tools.

3. The results of the training course, 35 participants, 3 days training activities, the results of the evaluation of the training course also included 1) the result of the average score from posttest was considerate higher than that of pretest at the significance level of 0.05 2) the results of the practice of designing a plan to organize art activities that promote local wisdom visual arts was found that the teachers through the plan design practice 35 people, representing 100 percent 3) the results of the study of the opinions on the participation in the training program showed that the participants had the highest level of opinion towards the training course ($\bar{X} = 4.67$). When considering each issue, it was found that the highest level was the lecturer has knowledge in the subjects of training course ($\bar{X} = 4.89$).

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์อรอนงค์ ฤทธิฤาชัย อาจารย์ประจำสาขาวิชา ศิลปศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พัทธิน สงวนผลไพโรจน์ อาจารย์ประจำโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดร.วัชรินทร์ ฐิติอดิศัย อาจารย์พิเศษสาขาวิชา ศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนบพร แสงวงษ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปรียาพร บุษบา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจอมบึง ดร.อิพัชร์ วิจิตสถิตรัตน์ หัวหน้า ภาควิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คุณครูศักดิ์ชัย ใจชื่อตรง โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ นางสาวดวงกมล กมลานนท์ ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อุทยาน นายพิสิทธิ์ สิริตนนุรัตน์ ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี และ นายรัชชานนท์ ห้าสังข์ นักโบราณคดี แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร ที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย

ขอบคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี ที่ให้ความ อนุเคราะห์ประชาสัมพันธ์การจัดการอบรม

ขอบคุณงานศึกษาทุกชิ้นที่ช่วยวางรากฐานความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยและขอบคุณ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติที่อนุมัติเงินทุนสนับสนุนการทำวิจัย

รองศาสตราจารย์ ดร.เนื่ออ่อน ขรัวทองเขียว

อาจารย์ธนา วีระเดชะ

2562